

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2025

Nr. 55

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 20 november 2024

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Tabel 1 Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2025 (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	Vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	56.069.305	57.657.793	2.274.012
	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap			
	Beleidsartikelen	55.649.226	57.237.714	2.273.473
01	Primair onderwijs	15.855.046	16.288.940	9.208
03	Voortgezet onderwijs	11.603.618	11.821.379	7.391
04	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	6.007.627	5.955.558	4.700
06	Hoger beroepsonderwijs	4.247.609	4.490.736	17
07	Wetenschappelijk onderwijs	7.040.673	7.074.209	16
08	Internationaal beleid	27.310	27.311	99
09	Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid	400.235	410.735	7.000
11	Studiefinanciering	6.663.060	6.663.060	1.804.068
12	Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	71.158	71.158	1.985
13	Lesgelden	18.680	18.680	265.994
14	Cultuur	759.919	1.407.232	494
15	Media	1.276.334	1.272.025	172.400
16	Onderzoek en wetenschapsbeleid	1.670.345	1.714.914	101
25	Emancipatie	7.612	21.777	0
	Niet-beleidsartikelen	420.079	420.079	539
91	Nog onverdeeld	0	0	0
95	Apparaat Kerndepartement	420.079	420.079	539

TOELICHTING

Algemeen

Nationaal Versterkingsplan Microchip-talent

De microchipindustrie is een van de belangrijkste pijlers van het huidige en het toekomstige verdienvermogen van Nederland. Het kabinet investeert in totaal € 1,7 miljard ter verbetering van het ondernemingsklimaat voor de microchipindustrie in Nederland. Dit is afgesproken in het Convenant Rijk en regio investeringen in ondernemingsklimaat microchip-sector. Onderdeel daarvan is het Nationaal Versterkingsplan van Microchip-talent dat als doel heeft het zo spoedig mogelijk opleiden van extra technisch talent, dat hun werkkring daadwerkelijk kiest in de microchipindustrie. Hiervoor is vanuit de rijksoverheid incidenteel € 450,0 miljoen tot en met 2030 en vanaf 2031 structureel € 80,0 miljoen per jaar beschikbaar. Er wordt gerekend op minimaal € 225,0 miljoen cofinanciering.

Het doel van dit versterkingsplan is om te zorgen voor een groei van het aantal technici voor de microchipindustrie. Voor deze sector wordt op korte termijn – tot en met 2030 – een groeiende talentvraag verwacht van 38.000 extra technisch opgeleide mensen, waarvan 26.000 in de Brainport-regio. Aan het versterkingsplan dragen de regio's Brainport, Twente, Delft en Groningen bij. Daarvoor is gekozen omdat in deze regio's opleidingen zijn die opleiden voor de microchipindustrie en in deze regio's een groot deel van de microchipindustrie is gevestigd.

De groei van extra personeel is op mbo, hbo en wo niveau nodig. Daarom zijn in de plannen die door de regio's zijn gemaakt deze drie onderwijssectoren vertegenwoordigd. Eerder is het Advies Nationaal Versterkingsplan van Microchip-talent aan de Kamer gestuurd. De vier regio's hebben hun plannen uitgewerkt. De eerste tranche die aan de regio's zal worden toegekend wordt middels deze nota van wijziging van de aanvullende post aan de departementale begroting toegevoegd.

Compensatie controle uitwonendenbeurs

In maart van dit jaar heeft de toenmalige Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) geconstateerd dat sprake was van indirecte discriminatie bij de voormalige risicogerichte controlewerkwijze van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) bij de uitwonendenbeurs. Hierdoor hadden bepaalde groepen studenten, waaronder studenten met een migratieachtergrond, een onevenredig verhoogde kans op een controle. In de Kamerbrief «Vervolgstappen controle uitwonendenbeurs» wordt ingegaan op de vervolgstappen die namens het huidige kabinet worden gezet richting gecontroleerde (oud)-studenten. Deze vervolgstappen worden middels deze nota van wijziging verwerkt op de OCW-begroting. Alle financiële maatregelen, die tussen 2012 en juni 2023 genomen zijn op grond van de risicogerichte controlewerkwijze, worden teruggedraaid. Dat betekent dat alle boetes en terugvorderingen die tussen 2012 en juni 2023 zijn opgelegd aan studenten die op basis van het voormalige selectieproces zijn geselecteerd, door DUO worden teruggedraaid. Studenten die hierdoor de uitwonendenbeurs zijn misgelopen terwijl ze wel ingeschreven zijn gebleven op het adres waar ze gecontroleerd zijn, krijgen die uitwonendenbeurs alsnog. Dit betreft naar verwachting 10.000 studenten. De totale kosten bedragen € 60,8 miljoen.

Artikelsgewijze toelichting verwerking subsidietaakstelling op de begrotingsartikelen

Art. 11 Studiefinanciering

Als gevolg van het Nationaal Versterkingsplan Microchip-talent zullen extra studenten instromen in het mbo en in het hbo en wo. Een deel van deze studenten zal recht krijgen op studiefinanciering en deze rechten gebruiken. Artikel 11 wordt om die reden in 2025 met € 0,3 miljoen opwaarts bijgesteld en in 2026 met € 0,9 miljoen.

Als gevolg van het terugdraaien van alle besluiten vanaf 2012 naar aanleiding van de controles op de uitwonende beurs worden er kosten van € 47,2 miljoen gemaakt. Voor de uitvoeringskosten wordt op dit moment € 13,6 miljoen gereserveerd. De dekking voor deze gehele hersteloperatie wordt voorzien vanuit de middelen die op de aanvullende post waren gereserveerd.

Art. 91 Onverdeeld

Voor de eerste twee jaren worden er middelen aan de vier regio's Brainport, Twente, Delft en Groningen overgeboekt naar de departementale begroting. Deze middelen worden ingezet om meer studenten op te leiden voor de microchipindustrie. De middelen worden gefaseerd toegekend, waarbij nu een eerste tranche wordt toegekend. In 2025 wordt het budget met € 30,7 miljoen, in 2026 met € 42,2 miljoen en in 2027 met € 8,7 miljoen opgehoogd. De middelen worden in hetzelfde ritme overgeboekt naar de begroting van Economische Zaken, aangezien de middelen via deze begroting als subsidies aan de regio's zullen worden beschikt.

Tabel 2 Meerjarige doorwerking uitgaven (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Uitgaven				
		2025	2026	2027	2028	2029
11	Studiefinanciering					
	Stand vóór nota van wijziging	6.601.936	6.123.627	7.349.059	6.026.926	5.962.076
	Nationaal versterkingsplan Microchip-talent	300	900	0	0	0
	Controle uitwonendenbeurs	60.824	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	6.663.060	6.124.527	7.349.059	6.026.926	5.962.076
91	Nog Onverdeeld					
	Stand vóór nota van wijziging	0	0	0	11.166	11.166
	Nationaal versterkingsplan Microchip-talent AP	30.398	42.235	8.659	0	0
	Nationaal versterkingsplan Microchip-talent EZK	- 30.398	- 42.235	- 8.659	0	0
	Stand na nota van wijziging	0	0	0	11.166	11.166
Totaal	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap					
	Stand voor nota van wijziging	57.596.669	56.093.844	56.963.137	54.936.041	54.606.112
	Nationaal versterkingsplan Microchip-talent	300	900	0	0	0
	Controle uitwonendenbeurs	60.824	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	57.657.793	56.094.744	56.963.137	54.936.041	54.606.112

Tabel 3 Meerjarige doorwerking verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Verplichtingen				
		2025	2026	2027	2028	2029
11	Studiefinanciering					
	Stand vóór nota van wijziging	6.601.936	6.123.627	7.349.059	6.026.926	5.962.076
	<i>Nationaal versterkingsplan Microchip-talent</i>	300	900	0	0	0
	<i>Controle uitwonendenbeurs</i>	60.824	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	6.663.060	6.124.527	7.349.059	6.026.926	5.962.076
91	Nog Onverdeeld					
	Stand vóór nota van wijziging	0	0	0	11.166	11.166
	<i>Nationaal versterkingsplan Microchip-talent AP</i>	81.292	0	0	0	0
	<i>Nationaal versterkingsplan Microchip-talent EZK</i>	– 81.292	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	0	0	0	11.166	11.166
Totaal	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap					
	Stand voor nota van wijziging	56.008.181	54.708.354	55.855.327	54.082.268	54.613.711
	<i>Nationaal versterkingsplan Microchip-talent</i>	300	900	0	0	0
	<i>Controle uitwonendenbeurs</i>	60.824	0	0	0	0
	Stand na nota van wijziging	56.069.305	54.709.254	55.855.327	54.082.268	54.613.711

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins